

Standpuntnota

Recycled Content (2021)

Executive Summary

Denuo gaat voor een langetermijnvisie op het gebruik van gerecycleerde materialen. Het verhogen van de hoeveelheid recycled content in producten kan onze ecologische voetafdruk verkleinen, lokale banen creëren en een toenadering tussen producenten en recycleurs ondersteunen. Om deze toename te bewerkstelligen, moet de overheid alle middelen inzetten die zij tot haar beschikking heeft, zoals belastingen, productnormen, circulaire overheidsopdrachten en steun voor circulaire investeringen.

Wat is recycled content?

Recycled content wordt gedefinieerd in ISO-norm 14021, deze definitie heeft het voordeel dat ze internationaal erkend wordt:

Massapercentage gerecycleerd materiaal in een product of verpakking. Alleen pre- en post-consumer materialen worden als gerecycleerde inhoud beschouwd.

Om dit percentage te berekenen zijn wij voorstander van een massabalans-aanpak gecontroleerd op basis van facturen voor de aankoop van materialen uit recyclage en bevestigd door een certificatie instantie.

Pre-consumer materiaal is materiaal dat tijdens een fabricageproces aan de afvalstroom wordt onttrokken. Dit omvat niet hergebruik van materialen zoals resten, slijpsel of afval dat tijdens een proces is ontstaan en dat kan worden teruggewonnen binnen hetzelfde proces dat het heeft doen ontstaan.

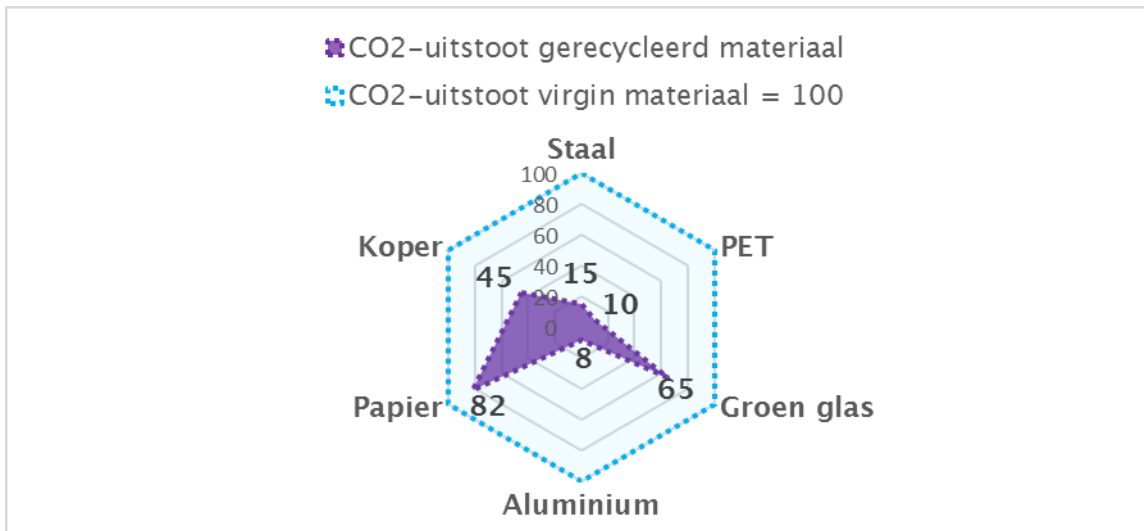
Welke uitdagingen kunnen we aanpakken met recycled content?

1. Het huidige tempo waaraan we virgin materialen verbruiken is onhoudbaar. Op basis van onze **materialenvoetafdruk** gebruiken we op wereldwijde schaal ieder jaar het equivalent van 1,5 keer de hoeveelheid beschikbare grondstoffen. Indien iedereen op dezelfde manier zou consumeren als de gemiddelde EU-burger hebben we 3 planeten nodig.i
2. Recycled content creëert **lokale werkgelegenheid**. We zouden in België 15.000 à 100.000 jobs kunnen creëren in de circulaire economie tegen 2030.ii Materialen terugwinnen in België zal immers opportuniteiten bieden voor allerhande profielen want we gaan gebruikte producten en grondstoffen hier beheren en verwerken en minder beroep doen op te importeren nieuwe materialen. Vandaag biedt de sector al jobs aan in verschillende domeinen gericht op jong en oud en voor personen met of zonder opleiding.iii
3. De transitie naar een duurzame en koolstofneutrale economie zal enkel mogelijk zijn indien we in België een **betrouwbare, veilige en duurzame stroom aan materialen en brandstoffen** verzekeren. Door in te zetten op de recyclage van de materialen die vandaag al in onze economie circuleren verhogen we het potentieel en de weerbaarheid van onze economie. We hebben wel nog een lange weg af te leggen want de wereldeconomie is nog maar 8,6% circulair.iv

Recycled Content (2021)

4. De CO₂-voetafdruk van gerecycleerde materialen ligt meestal een stuk lager dan die van nieuwe materialen. Zo is de CO₂-voetafdruk van mechanisch gerecycleerde PET tot 90% minder dan die van nieuwe PET, voor staal tot 85%, voor aluminium 92%, voor papier 18%, voor groen glas 45%^{vi} en voor koper 65%^{vii}. Indien we de bindende EU-klimaatdoelstellingen willen behalen zullen we in België vandaag de keuze moeten maken om meer materialen hergebruiken, vrijwillig dan wel aangemoedigd door bindende regelgeving.

Stimuleer productie en gebruik recycled content

Er moet tegelijkertijd, en **gezamenlijk doorheen de keten**, worden gewerkt aan vraag en aanbod. Producenten hebben gepaste gerecycleerde materialen nodig, maar dan moeten ze deze ook toepassen. De Europese Commissie verwoordt het als volgt:

“De huidige marktsignalen lijken echter onvoldoende te zijn om dit mogelijk te maken, met name omdat de belangen van producenten, gebruikers en recyclers niet op elkaar zijn afgestemd. Daarom is het essentieel prikkels voor een verbeterd productontwerp te creëren zonder afbreuk te doen aan de eengemaakte markt en de concurrentie, en innovatie mogelijk maken.”^{viii}

Een langetermijnvisie op het gebruik van materialen uit recyclage draagt bij tot meer initiatieven, meer investeringen, meer toenadering tussen productfabrikanten en recyclagebedrijven en leidt tot meer stabiliteit in vergelijking met de volatiliteit van het huidige systeem.

De overheid heeft dus een belangrijke rol te spelen. Er zijn dan ook verschillende **beleidsmatige ingrepen** mogelijk:

- ▶ Gerichte belastingen/heffingen op virgin materialen waar relevant.
- ▶ Btw-verlagingen voor herbruikbare producten en/of met recycled content.
- ▶ Recycled content integreren/verplichten in openbare aanbestedingen.
- ▶ Ingrepen om prijzen te stabiliseren.

Standpuntnota

Recycled Content (2021)

- ▶ Verplichte integratie recycled content in productnormering.
- ▶ Investeringssteun voor recyclagebedrijven.
- ▶ Toename van de budgetten voor steun aan O&O-projecten voor recyclagetechnieken en de integratie van recycled content.
- ▶ Publiek sensibiliseren over duurzame productie- en consumptiepatronen, bv. via geüniformiseerde labels voor recycled content.

De beleidsnota van federaal minister Zakia Khattabi haalt bijvoorbeeld al aan dat:

“Wat mijn bevoegdheden betreft, zal het federaal actieplan voor een circulaire economie volgende zaken hernemen: (...) (2) Elke mededeling van de producenten waarin wordt bevestigd dat een product een bepaald percentage veilig gerecycleerd materiaal bevat, kaderen; (...)” Er is evenwel nog meer nodig.”

Het is echter noodzakelijk verder te gaan. Wanneer het product niet voor 100% uit gerecycleerd materiaal bestaat, impliceert de opname van een percentage materialen uit recyclage dat de rest uit natuurlijke hulpbronnen bestaat. De toename van gerecycleerde inhoud moet dringend worden versneld. Als bijlage bij deze paper voegen we daarom een **lijst met concrete toepassingen** die vandaag haalbaar zijn op basis van bestaand onderzoek, bestaande toepassingen of beleidsingrepen.

Daaruit blijkt dat veel mogelijk is maar dat er nog bewuste actie moet ondernomen worden om een circulaire in plaats van een lineaire economie te verwezenlijken. De verschillende percentages recycled content moeten worden omgezet in ambitieuze wettelijke verplichtingen, en Denuo zal op de verschillende beleidsniveaus lobbyen voor snelle en concrete maatregelen.

Wie is Denuo?

Denuo is de Belgische federatie van de afval- en recyclagesector. In een wereld waar grondstoffen schaarser worden en bedrijven duurzaam willen produceren, zijn onze meer dan 250 leden de essentiële schakel tussen gebruikte materialen en hergebruik, recyclage en eindverwerking.

Recycled Content (2021)

Bijlage: Concrete toepassingen recycled content

Om aan te tonen dat er wel degelijk verschillende toepassingen bestaan waarin de integratie van recycled content een meerwaarde kan bieden sommen we hier een aantal bestaande initiatieven op voor verschillende materialen en toepassingen.

1. Afvalzakken (kunststof)

In Vlaanderen is het minimaal gehalte aan gerecycleerde kunststoffen in afvalzakken al vastgelegd op:

- ▶ 80% vanaf 1 januari 2021, waarvan minstens de helft bestaat uit gerecycleerde post-consumer kunststoffen.
- ▶ 100% vanaf 1 januari 2025, waarvan minstens de helft bestaat uit gerecycleerde post-consumer kunststoffen.

Ook de andere gewesten zouden deze maatregel vandaag kunnen invoeren.

2. Bedrijfsmatige verpakkingen (kunststof)

Reeds enkel jaren ondersteunt Valipac onderzoek naar evenals de toepassing van recycled content in bedrijfsmatige verpakkingen. Dit heeft al geleid tot positieve ontwikkelingen:

- ▶ Circulaire krimphoezen met 50% recycled content (Wienerberger, Oerlemans, Rymoplast, Fema en Denuo).
- ▶ Circulaire stretchfolie met 25% recycled content (Colruyt, Dow, UHasselt, Reynaers Aluminium, Mima Films en Rymoplast).
- ▶ Circulaire spanbanden met 100% recycled content in PET-spanbanden en 30% tot 40% voor PP-spanbanden (Zargal, Suez, HSR, Ikea, Houtland, Coeck, SaintGobain en UGent).

VKC-Centexbel bracht in 2017 samen met OVAM een studie uit over het potentieel gebruik van gerecycleerde kunststoffen, o.a. in verpakkingen:

Verpakkingstoepassing	Haalbare hoeveelheid recycalaat %	Aantal aanbiedende bedrijven
Industriële verpakkingfilm (PE)	100	Meerdere
EBM Flacons (HDPE)	50	Veel
Pallets (HDPE, PP)	100	Meerdere

Recycled Content (2021)

ISBM Flessen (PET)	100	Veel
PET film (PET)	30	Veel
Batterij behuizingen (PP)	100	Meerdere
Kratten (PP)	100	Meerder
Non-food films (PVC)	100	Veel

3. Bouwmaterialen

Bouw- en sloopafval is één van de zwaarste en meest volumineuze afvalstromen in de EU (25 à 30% van alle afval). Het bestaat uit talrijke materialen, waaronder beton, baksteen, gips, hout, glas, metalen, plastic, oplosmiddelen, asbest en afgegraven grond. Veel van die materialen kunnen worden gerecycleerd.

VKC-Centexbel bracht in 2017 samen met OVAM een studie uit over het potentieel gebruik van gerecycleerde kunststoffen, o.a. in bouwtoepassingen^x:

Bouwtoepassingen	Haalbare hoeveelheid recycleert %	Aantal aanbiedende bedrijven
Afdekking kabelgoten (HDPE, LDPE, PP)	100	Meerdere
Grindstabilisatie/grastegel (HDPE, PP)	100	Meerdere
HDPE buizen	30	Veel
PVC buizen	60	Veel
Signalisatie (HDPE, LDPE, PP)	100	Meerdere

Recycled Content (2021)

Akoestische isolatie (PET)	30	Weinig
Elektrische isolatie (PVC, LDPE)	10	Veel
Thermische isolatie (PS)	100	Veel
Ramen (PVC)	20	Veel
Goten (PVC)	30	Veel
Voeten voor wegmarkering (PVC)	100	Weinig
Geluidswanden (PVC, PP)	100	Weinig
Gevelbekleding (PVC)	100	Veel

Ook voor niet-kunststof bouw- en sloopafval is er nog veel potentieel.

Voor gerecycleerde aggregaten blijft het belangrijk een onderscheid te maken tussen de verschillende toepassingen.

- ▶ Gerecycleerde granulaten uit bouw- en sloopafval worden momenteel voornamelijk gebruikt in funderingen en onderlagen voor wegwerkzaamheden, als gebonden of ongebonden materiaal. Het gebruik van gerecycleerde betongranulaten in beton zorgt ervoor dat andere toepassingsgebieden voor gerecycleerde granulaten (bv. funderingen en onderbouwen) beschikbaar blijven voor andere materialen, zoals gemengde granulaten en gerecycleerde gebroken granulaten. Met name de "grove fractie", d.w.z. aggregaten met de kleinste korrelgrootte van 4 mm of meer, wordt het meest geschikt geacht voor gebruik in beton.
- ▶ Voor afval- of reststromen die niet door de bouwsector worden gegenereerd (b.v. vliegashoudend metaalafval, enz.) zijn er ook mogelijkheden voor terugwinning en recycling, zowel in de wegenbouw als in betontoepassingen.

Bestaande normen staan reeds specifieke percentages gerecycleerde aggregaten toe, maar om verder te gaan dan deze normen, moet de geschiktheid van het product voor de beoogde samenstelling en het beoogde gebruik worden aangetoond, hetgeen uiteraard een aanzienlijk concurrentienadeel inhoudt.

Recycled Content (2021)

4. (Drank)verpakkingen voor consumentengoederen (kunststof)

Op EU-niveau bestaat vandaag via de Single Use Plastics richtlijn (2019/904) al de verplichting om recycled content in kunststoffen drankflessen te integreren:

- ▶ 25% tegen 2025 voor PET-flessen.
- ▶ 30% tegen 2030 voor alle drankflessen.

Unesda, de Europese softdrink federatie heeft recent te kennen gegeven dat ze volgende doelstellingen nastreeftxi:

- ▶ 2025: minimum gemiddeld 50% rPET in drankverpakkingen.
- ▶ 2030: 100% rPET of hernieuwbare PET als technisch/technologisch mogelijk.

In het Verenigd Koninkrijk wil men een heffing op kunststoffen verpakkingen invoeren van £200 per ton op verpakkingen met minder dan 30% recycled content.

5. Glas (hol)

Vanuit een technisch oogpunt kunnen glazen flessen geproduceerd worden met 100% gerecycleerd glas en dit een oneindig aantal keren. De gemiddelde recycled content van hol glas in Europa is 52% voor niet-gespecificeerde kleuren, 80% groene kleur, 50% bruin glas en 40% als wit glas. Een aanzienlijke stijging is derhalve mogelijk, zelfs indien rekening zou worden gehouden met verliezen bij inzameling en recyclage.

6. Glas (vlak)

Bij de productie van vlak glas in Europa bestaat vandaag 26% van alle grondstoffen input uit glasscherven. Dit heeft een positieve impact op de CO₂-uitstoot en het gebruik van glasscherven vermindert ook procesemissies want 1 eenheid glasscherven vervangt 1,2 eenheden primaire grondstoffen.^{xii}

Door in te zetten op een verbeterde gescheiden inzameling (bv. door het vaststellen van een specifieke inzamelingsdoelstelling voor glas in gebouwen) kan deze hoeveelheid nog met 40% opgedreven worden.

7. Papier en karton

In 2018 werd wereldwijd zo'n 420 miljoen ton papier en karton op de markt gebracht. Zo'n 50% daarvan werd geproduceerd met gerecycleerde vezels. Er zijn echter grote verschillen tussen de verschillende continenten, zo incorporeerde men in Azië tot 73% recycled content en in Europa zo'n 54%.^{xiii}

Er is nog voldoende ruimte in Europa om het gebruik van gerecycleerde vezels te verhogen in verschillende toepassingen. Hierbij moet wel in rekening gebracht worden dat 86% van alle gerecycleerde vezels in verpakkingsmateriaal werd ingezet en daar speelt Azië een duidelijke leiderschapsrol.

8. Staal

In electric arc furnaces (EAF) zou in Europa een verplichting kunnen ingevoegd worden om minstens 90% schroot te gebruiken. Dit stemt overeen met de hoeveelheid schroot in het EAF-proces dat nodig is voor staalproductie om bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen zoals vastgelegd in het ontwerp van de Delegated Act in de Taxonomy Regulation ((EU) 2020/852). Voor

Recycled Content (2021)

blast furnaces (BF) is 25% recycled content voor het infeed materiaal mogelijk want dit stemt overeen met wat technisch mogelijk is voor deze wijze van productie.^{xiv}

Het circulaire potentieel van een EAF ligt duidelijk veel hoger, maar in tegenstelling tot andere regio's of landen was in 2017 in de EU minder dan 50% van de totale staalproductiecapaciteit op deze technologie gebaseerd.^{xv}

België gebruikt jaarlijks +/- 3,2 miljoen ton schroot voor de productie van 7,7 miljoen ton staal. Ook hier wordt schroot ingezet in zowel EAFs als BF's. 1 ton gerecycleerd staal bespaart zo'n 1,5 ton CO₂-uitstoot en de gemiddelde wagen in België stoot jaarlijks gemiddeld 2,44 ton CO₂ uit. De verwezenlijkte CO₂-compensatie door het gebruik van schroot komt dus overeen met het verwijderen van meer dan een miljoen wagens op de Belgische wegen.

9. Textiel

Er is al intensief geïnvesteerd in de capaciteit van sorteercentra voor textiel. Zo sorteren sorteercentra afgedankt textiel in bijna 100 categorieën in functie van de behoeften van Belgische en/of internationale markt.

Op basis van de bevroegde actoren kan er worden van uitgegaan dat:

- ▶ 0 tot 15% van de kleding die in de sorteercentra terechtkomt lokaal, in België, hergebruikt wordt. Het gaat om kleding van eerste kwaliteit.
- ▶ 35 tot 50% van de kleding die in de sorteercentra terechtkomt buiten België hergebruikt wordt. Het gaat om kleding van tweede kwaliteit. Die wordt grotendeels geëxporteerd naar Afrika, maar ook naar Oost-Europa, Rusland of Azië.

Textiel dat niet kan worden hergebruikt, wordt gerecycleerd. Voor niet-herbruikbaar textiel is de niet-homogene samenstelling ervan een fundamentele barrière. Producenten moeten worden gestimuleerd om het aantal verschillende stoffen in kledingstukken die ze op de markt brengen te beperken.

Een concreet voorbeeld uit België toont dat meer recycled content mogelijk is: denim jeans van HNST bevat 56% gerecycleerd katoen.^{xvi} Dit, samen met andere ingrediënten, reduceert het watergebruik met 95% in vergelijking met de standaard in de industrie.

De Denim Green Deal in Nederland, verplicht deelnemende producenten en handelaren om een minimum van 5% post consumer recycled content in de denim kledingstukken te verwerken in hun eigen jaarlijkse collectie. Evenals 20% gerecycleerde katoenvezels in drie miljoen stuks jeans die door hen gezamenlijk geproduceerd worden gedurende de looptijd van deze Green Deal.

Tarkett heeft in 2019 126.000 ton gerecycleerde materialen gebruikt (ofwel 12% van het totale volume aangekochte grondstoffen) in hun vloerbekledingsproducten en tegen 2030 mikken ze op 30%.^{xvii}

10. Voertuigen (kunststof)

Kunststoffen zijn de tweede meest gebruikte materiaalsoort in voertuigen na metalen. Een van de grote Franse autoproducenten incorporeert vandaag al tot 20% gerecycleerde kunststoffen in voertuigen geproduceerd in Europa wat zo'n 50 kg gerecycleerde kunststoffen per voertuig betekent.^{xviii}

Recycled Content (2021)

Daarom denken we dat volgende progressieve doelstellingen voor gerecycleerde post-consumer thermoplastische kunststoffen in nieuwe voertuigen kunnen ingevoerd worden:

- ▶ 25% tegen 2025.
- ▶ 30% tegen 2030
- ▶ 35% tegen 2035.

11. Andere toepassingen van gerecycleerde kunststoffen

VKC-Centexbel bracht in 2017 samen met OVAM een studie uit over het potentieel gebruik van gerecycleerde kunststoffen^{xix}:

Overige toepassingen	Haalbare hoeveelheid recyclaat %	Aantal aanbiedende bedrijven
Huishoudartikelen (HDPE)	10	Veel
Speelgoed (HDPE, LDPE)	10	Veel
Park meubilair (HDPE)	100	Meerdere
Coatings (LDPE)	10	Weinig
Vezels (PET)	100	Veel
Bloempotten (PP)	100	Veel

Recycled Content (2021)

Brondocumenten

- ⁱ i European Parliament resolution of 10 February 2021 on the New Circular Economy Action Plan (2020/2077(INI)), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0040_EN.html
- ⁱⁱ pwc, 2016, Economie circulaire: potentiel économique en Belgique, https://www.marghem.be/wpcontent/uploads/20160201_Rapport-final-Eco-Circulaire-vFIN2.0.pdf
- ⁱⁱⁱ i Zie ons initiatief www.recyclingjob.be
- ^{iv} v Circle Economy, 2021, The Circularity Gap Report 2021, <https://circularity-gap.world/2021>
- ^v Bureau of International Recycling (BIR), <https://bir.org/publications/facts-figures>
- ^{vi} FERVER, <https://www.ferver.eu/en/raw-materials>
- ^{vii} EuRIC 2021, Circular Metals Strategy, <https://www.euric-aisbl.eu/position-papers>
- ^{viii} Europese Commissie, Actieplan Circulaire Economie, 2015, <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:52015DC0614>
- ^{ix} OVAM 2017, identificeren van product(groep)en met kunststofrecycklaat (recycled content) en product(groep)en met potentieel voor het inzetten van kunststofrecycklaat, [https://ovam.be/sites/default/files/atoms/files/Identificeren van product%28groep%29en met kunststofrecycklaat %28recycled content%29 en product%28groep%29en met potentieel voor het inzetten van kunststofrecycklaat.pdf](https://ovam.be/sites/default/files/atoms/files/Identificeren%20van%20product%28groep%29en%20met%20kunststofrecycklaat%28recycled%20content%29%20en%20product%28groep%29en%20met%20potentieel%20voor%20het%20inzetten%20van%20kunststofrecycklaat.pdf)
- ^x OVAM 2017
- ^{xi} Unesda, Circular Packaging Vision 2030, <https://www.unesda.eu/circular-packaging-vision-2030/>
- ^{xii} Glass for Europe, 2020, Flat glass in climate neutral Europe, <https://glassforeurope.com/wpcontent/uploads/2020/01/flat-glass-climate-neutral-europe.pdf>
- ^{xiii} BIR 2018, <https://bir.org/publications/facts-figures/download/723/140/36?method=view>
- ^{xiv} EuRIC 2021
- ^{xv} « Green Steel by EAF » WORKSHOP REPORT, Bergamo, Nov 2019, <https://www.estep.eu/assets/Uploads/20191129-WorkshopReport-ESTEP-EAFGreenSteel-FinalDraft.pdf>
- ^{xvi} HNST, <https://www.letsbehonest.eu/pages/recycled-denim>
- ^{xvii} Tarkett, https://professionals.tarkett.com/en_EU/node/recycled-content-9617
- ^{xviii} Champagne, X. (2018) Jean-Denis Curt, Groupe Renault: We integrate up to 20% recycled plastic in our vehicles made in Europe. Autoactu.com, <https://www.autoactu.com/actualites/jean-denis-curt-groupe-renault-on-integre-jusqu-a-20-de-matiere-plastique-recyclee-dans-nos-vehicules-fabriques-en-europe>
- ^{xix} OVAM 2017